

Lamač (kód: 36-013-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Stavebnictví, geodézie a kartografie (kód: 36)
Týká se povolání: Lamač
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v báňských předpisech pro těžbu kamene	3
Orientace v technologických postupech těžby kamene v lomu a na povrchu	3
Volba, používání a údržba pracovních pomůcek, nářadí, strojního zařízení a manipulačních prostředků pro těžbu a dobývání kamene	3
Návrh pracovních postupů těžby kamene v lomu a na povrchu	3
Rozpojování kamene ručně	3
Rozpojování kamene termicky a hydraulicky	3
Obsluhování vrtacích strojů v kamenické výrobě	3
Manipulování s vytěženou surovinou v kamenické výrobě	3
Těžení bloků kamene	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 28.04.2015

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v báňských předpisech pro těžbu kamene

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést orientaci v základních báňských předpisech pro těžbu a dobývání kamene a jejich využívání v praxi	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Orientace v technologických postupech těžby kamene v lomu a na povrchu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit technologické postupy těžby a dobývání kamene v lomu a na povrchu	Ústní ověření
b) Zvolit technologický postup podle zadání v lomu a na povrchu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zvolit vhodné vázací prostředky a postupy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba, používání a údržba pracovních pomůcek, náradí, strojního zařízení a manipulačních prostředků pro těžbu a dobývání kamene

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit pracovní pomůcky, náradí, strojní zařízení a manipulační prostředky pro těžbu a dobývání kamene podle zadání	Praktické předvedení
b) Obsluhovat a udržovat pracovní pomůcky, náradí, strojní zařízení a manipulační prostředky podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit nutnost dodržování zásad BOZP v kamenické výrobě, uvést hlavní zásady bezpečnosti práce a popsat pracovní ochranné pomůcky při těžbě a dobývání kamene	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Návrh pracovních postupů těžby kamene v lomu a na povrchu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat druhy základních skupin hornin využitelných v kamenické výrobě a uvést jejich vlastnosti	Ústní ověření
b) Popsat druhy základních hornin a jejich vlastnosti z hlediska těžby a dobývání	Ústní ověření
c) Navrhnout pracovní postup pro zadaný úkol a návrh odůvodnit	Ústní ověření
d) Uvést předpisy pro práci s trhavinami a popsat základní využití trhacích prací při těžbě kamene	Ústní ověření
e) Uvést základní postupy při rozpojování kamene s využitím trhavin	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Rozpojování kamene ručně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat prostředky pro rozpojování kamene ručně	Ústní ověření
b) Předvést ruční rozpojování kamene podle zadání	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Rozpojování kamene termicky a hydraulicky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat zařízení pro rozpojování kamene termicky a hydraulicky	Ústní ověření
b) Předvést obsluhu zařízení na rozpojování kamene podle zadání a podle typu technologie	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Obsluhování vrtacích strojů v kamenické výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vrtací stroje v kamenické výrobě	Ústní ověření
b) Předvést obsluhu vrtacího stroje podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Manipulování s vytěženou surovinou v kamenické výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat ruční manipulaci se surovinou v kamenické výrobě	Ústní ověření
b) Popsat mechanizovanou manipulaci se surovinou včetně zařízení pro nakládání a dopravu v kamenické výrobě	Ústní ověření
c) Popsat vhodné vázací prostředky a jejich použití	Ústní ověření
d) Manipulovat surovinou ručně podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Manipulovat surovinou mechanizací podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Těžení bloků kamene

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit postup těžení bloků kamene	Ústní ověření
b) Popsat prostředky pro těžení kamene	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována.

(odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=100245&kod_sm1=41)

Uchazeč musí před zahájením zkoušky předložit Vazačský průkaz.

Technologický postup při těžbě a dobývání kamene musí být vypracován a dodržován v souladu s § 32 Vyhlášky ČBÚ č. 26/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu, ve znění pozdějších předpisů.

Ověřováním kritérií hodnocení pro jednotlivé kompetence je třeba získat celkový přehled o způsobilosti uchazeče vykonávat pracovní činnosti na určitém úseku kamenické výroby.

Při ověřování splnění kritérií založených na formě praktického předvedení je kladen důraz:

- na bezpečné provádění všech pracovních úkonů
- organizaci práce
- volbu postupu práce, používání nářadí, zařízení a pracovních pomůcek
- dodržování předepsaných technologických postupů
- kvalitu provedení zadaných pracovních úkonů
- samostatnost při rozhodování
- ekonomické hledisko při zpracování kamene

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru kameník a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti kamenické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru těžba a zpracování kamene, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru těžba a zpracování kamene a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti kamenické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru těžba a zpracování kamene, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti těžby a zpracování kamene a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti kamenické výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru těžba a zpracování kamene, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti kamenické výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru těžba a zpracování kamene, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pracoviště umožňující realizaci zkoušek vybavené potřebnými zařízeními pro těžbu a dobývání kamene, manipulaci s materiálem a pomocnými zařízeními odpovídajícími požadavkům BOZP a hygienickým předpisům.

Nářadí a zařízení: pneumatické kladivo, vrtací kladivo, kompresor, klíny, vrtáky, hydraulické klíny, pera, palice, vrtáky, páčidlo, vak, vázací prostředky, řetěz, lana, zvedací zařízení odpovídající druhu horniny v místě těžby

Materiál: surovina odpovídající druhu horniny v místě těžby

Zdroje energie

Technická dokumentace

Pomocný personál - kamenický dělník, vazač, jeřábník

Pracovní oděv, předepsanou obuv, přilbu, ochranné brýle, respirátor, rukavice, chrániče sluchu si zajistí uchazeč sám.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP, odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 9 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro sklo, keramiku a zpracování minerálů, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Kamenické služby B. Chomout

Střední průmyslová škola kamenická a sochařská Hořice

Akademie, Vyšší odborná škola, gymnázium a Střední škola uměleckoprůmyslová

Světlá nad Sázavou - Lipnice

Kámen Engineering, s. r. o.

Kamenictví Foit, Praha